

Kristiansund kommune
I medvind uansett vær

Kvartalsrapport finans- og gjeldsforvaltning

3. kvartal 2022

INNHOOLDSFORTEGNELSE

FINANSANALYSE	3
Likviditet og plasseringer	3
Låneportefølje.....	4
Renterisiko.....	5
Kredittrisiko.....	5
Likviditetsrisiko	6

FINANSANALYSE

Rapporteringen er i samsvar med gjeldende finansreglement, vedtatt av bystyret 31.5.2016.

Likviditet og plasseringer

Det er ikke avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finansreglementet for kommunens innskuddsmidler eller lån. Det har ikke vært større endringer i risikoeksponering eller gjenværende rentebinding i løpet av 3. kvartal 2022.

Rammer og handlingsregler i finansreglementet, sist vedtatt av bystyret 31.5.2016, skal forhindre vesentlig og uønsket finansiell risiko. Kommunen skal til enhver tid ha tilstrekkelig likviditet til å dekke løpende forpliktelser.

Finansforvaltningen har som overordnet mål å sikre en rimelig avkastning samt stabile og lave netto finansieringskostnader for kommunens aktiviteter innenfor definerte risikorammer.

De bundne midlene er angitt fordi de er rentebærende med samme vilkår som bankavtalen angir, men inngår ikke som kortsiktig likviditet. Opptjente renter på skattetrekkkonto er driftsinntekt. Avkastningen på kommunens innskuddsmidler vurderes som tilfredsstillende. Avkastningen på innskuddsmidlene vil avhenge av rentenivået, ikke bare margin i forhold til referanserenten NIBOR 3 måneder.

Årets budsjetterte låneopptak til finansiering av investeringer ble gjennomført i januar. Det ble tatt opp 2 sertifikatlån på til sammen 502,0 mill. kroner. I april ble ett lån økt med 10,0 mill. kroner. Lånebeløpene ble plassert til forrentning i bank for å utnytte en positiv differanse mellom innskudds- og lånerente. Det har ikke vært noen endring i kommunens risikoeksponering i løpet av de 3 første kvartalene i 2022. Det er ikke avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finansreglementet for kommunens innskuddsmidler.

Innskuddsmidler i bank og fondsplasseringer

INNSKUDD HOS HOVEDBANKFORBINDELSE SPAREBANK 1 NORDMØRE:	31.12.2021		31.3.2022		30.6.2022		30.9.2022	
	NOK mill.	prosent	NOK mill.	prosent	NOK mill.	prosent	NOK mill.	prosent
Ulike driftskonti	546,6	85,1	795,3	90,9	782,6	89,9	596,4	87,9
Innskudd i andre banker	50,5	7,9	50,0	5,7	50,0	5,7	50,0	7,4
Fond	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Samlet kortsiktig likviditet	597,1	93,0	845,3	96,6	832,6	95,7	646,4	95,3
Bundne midler hos hovedbank, eks. skattetrekkkonto	2,8	0,4	2,6	0,3	2,4	0,3	2,1	0,3
Hovedbank, skattetrekkkonto	42,3	6,6	26,8	3,1	35,2	4,0	30,0	4,4
Alle innskuddsmidler og fondsplasseringer	642,2	100,0	874,7	100,0	870,2	100,0	678,5	100,0
Avkastning siden 31.12.2020	6,66 mill.		-	-	-	-	-	-
Avkastning siden 31.12.2020 1)		1,01 %		-		-		-
Avkastning benchmark (ST1X) 1) 3)		-		-		-		-
Avkastning siden 31.12.2021		-		3,72 mill.		7,62 mill.		13,04 mill.
Avkastning siden 31.12.2021 2)		-		1,68 %		1,77 %		2,14 %
Avkastning benchmark (ST1X) 2) 3)		-		-		-		-
Bekreftelse på at alle plasseringer er gjort med = 20 % BIS vekt		Ja		Ja		Ja		Ja
Bekreftelse på enkelteksponering = 2 % av forvaltningskapital		Ja		Ja		Ja		Ja
Bekreftelse på fondseksponering = 5 % av forvaltningskapital		Uaktuelt		Uaktuelt		Uaktuelt		Uaktuelt
Bekreftelse på enkeltpapir = 12 måneders løpetid		Uaktuelt		Uaktuelt		Uaktuelt		Uaktuelt
Største tidsinnskudd		50,5 mill.		50,0 mill.		50,0 mill.		50,0 mill.
Største enkeltpapirplassering		0 mill.		0 mill.		0 mill.		0 mill.

1) Gjennomsnitt årsrente fra 31.12.2020.

2) Gjennomsnitt årsrente fra 31.12.2021.

3) Benchmark ST1X noteres ikke etter 04.12.2020.

Låneportefølje

I januar ble det foretatt opptak av 2 sertifikatlån til finansiering av investeringer med totalt 502,0 mill. kroner. Dette tilsvarer vedtatt budsjettert beløp for 2022. Lånemidlene ble plassert til forrentning i bank for å utnytte en positiv differanse mellom innskudds- og lånerente. Ett sertifikatlån pålydende 314 mill. kroner ble i mars konvertert til et 5 års fastrentelån. Ett sertifikatlån pålydende 222 mill. kroner ble i september konvertert til et 3 års fastrentelån.

Startlånsmidler fra Husbanken er vedtatt med 70,0 mill. kroner for 2022. Lånet ble opptatt i april.

I april ble et eksisterende sertifikatlån økt med 10 mill. kroner vedr. videre utlån til Sundbåtvesenet til ny båt til Gripruta.

Antall løpende lån ved utgangen av 2021 var 27. Det var 30 løpende lån ved utgangen av 3. kvartal 2022.

Rentebytteavtaler benyttes for å foreta lengre rentebinding med basis i lån som har kort rentebinding, fra 2 til 6 måneder. Dette er finansielle avtaler, ikke nye lån. Kommunen hadde 1 rentebytteavtale ved utgangen av 2021 med totalt 200,0 mill. kroner. Rentebytteavtalen utløper i november 2022.

Andelen lån inkl. rentebytteavtale med gjenstående rentebinding lengre enn 1 år var 43,4 % per 31.12.2021. Andelen var 37,9 % per 31.3.2022, 37,1 % per 30.6.2022 og 36,5% per 30.9.2022.

Den gjennomsnittlige renten på kommunens totale lån inkl. rentebytteavtaler var 1,49 % ved utgangen av 2021. Ved utgangen av 1. kvartal 2022 var den 1,69 %, ved utgangen av 2. kvartal 2022 var den 1,77 % og ved utgangen av 3. kvartal 2022 var den 2,29 %. Økningen i løpet av de 3 første kvartalene i 2022 skyldes først og fremst generell økning av rentenivået i Norge. I tillegg er det høyere rente for lånet som ble rentebundet i 5 år i mars og lånet som ble rentebundet i 3 år i september, i forhold til rentenivået for sertifikatlån, dvs. lån med rentebinding i mindre enn ett år.

Kommunens lån inkl. rentebytteavtale med mindre enn 1 års gjenstående rentebinding hadde ved utgangen av 2021 en gjennomsnittlig rente på 1,21 %. Ved utgangen av 1. kvartal 2022 var den 1,44 %, ved utgangen av 2. kvartal 2022 var den 1,58 % og ved utgangen av 3. kvartal 2022 var den 2,22 %. Hovedårsaken til økningen er generell økning av rentenivået i Norge. Noe av økningen er av mer teknisk art, ved at lån inngått med lengre rentebinding enn 1 år etter hvert får mindre enn 1 år igjen av rentebindingsperiodene.

Dersom rentenivået for kommunens låneportefølje inkl. rentebytteavtale endres med 1 prosentpoeng, vil virkningen isolert sett medføre at renteutgiftene endres med 39,6 mill. kroner på årsbasis, basert på lånevolumet per 30.9.2022. Dette indikerer imidlertid ikke en øyeblikkelig konsekvens for kommunens netto driftsresultat og regnskapsresultat. Det skyldes at deler av lånegjelden har langsiktig rentebinding inklusive rentebytteavtale. For slike lån og rentebytteavtale vil renteendring først slå ut når rentebindingsperiodene utløper. Deler av lånegjelden er også knyttet opp mot kommunale eiendomsgebyrer, rentebærende utlån og rentekompensasjonsordninger. Disse komponentene vil bidra til å dempe nettoeffekten av renteendringer.

Kommunen har ingen avtaler om finansiell leasing.

Det er ikke avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finansreglementet for kommunens lån. Kommunens låneportefølje forvaltes i henhold til finansreglementets punkt 7.

Norges Bank har økt styringsrenten fra:

- 0 % (i perioden 7.5.2020 - 23.9.2021),
- til 0,25 % (24.9.2021 - 16.12.2021),
- til 0,50 % (17.12.2021 - 24.3.2022),
- til 0,75 % (25.3.2022 - 23.6.2022),
- til 1,25 % (24.6.2022 - 18.8.2022),
- til 1,75 % (19.8.2022 - 22.9.2022)
- og foreløpig til 2,25 % fra 23.9.2022.

Det er signalisert og ventes ytterligere økninger fremover. Lånerenter i markedet vil som regel være en del høyere enn styringsrenten til Norges Bank.

Ved låneopptak må det tas stilling til rentebindingsperiode. For å unngå at kommunen skal ta for stor renterisiko bør det velges ulike rentebindingsperioder. Dermed kan renterisikoen reduseres, og en unngår at for stor del av kommunens låneportefølje blir påvirket av kortsiktige svingninger eller endringer i rentenivå. Ved å tilpasse at lånene har spredte terminforfall og tidspunkt for renteendring, vil både renterisiko og likviditetsrisiko bli redusert.

Ved utgangen av 2021 var kommunens andel av rene lån (utenom rentebytteavtaler) med kort rentebinding på 56,6 %. Ved utgangen av 1. kvartal 2022 var andelen 62,1 %. Ved utgangen av 2. kvartal 2022 var andelen 62,9 %. Ved utgangen av 3. kvartal 2022 var andelen 63,5 %. Økningen i løpet av 1. kvartal 2022 skyldes opptakene av 2 lån med kort rentebinding på til sammen 502,0 mill. kroner. Økningen i løpet av 2. kvartal 2022 skyldes opptak av Husbanklån til startlån og en økt lånedel, totalt 80,0 mill. kroner, begge med kort rentebinding. Økningen i løpet av 3. kvartal

skyldes at 1 lån med 5 års rentebinding på 250 mill. kroner kom under 1 år igjen av rentebindingsperioden, mens 1 lån på 222 mill. kroner ble endret fra kortsiktig sertifikatlån til et lån med 3 års rentebinding.

Årsaken til valget av en fortsatt stor andel lån med kort rentebinding, er at rentenivået for slike lån er lavere enn lån med lang rentebinding. En så vidt stor andel lån med kort rentebinding er også nødvendig for å kunne oppnå totale rentekostnader som kommer så nært som mulig i forhold til det vedtatte budsjettet.

Lån og rentebytteavtaler

	31.12.2021			31.3.2022			30.6.2022			30.9.2022		
	NOK mill.	%	Dur.	NOK mill.	%	Dur.	NOK mill.	%	Dur.	NOK mill.	%	Dur.
Lån med pt (flytende) rente	328,8	9,7	0,04	322,6	8,3	0,04	388,4	9,8	0,04	385,0	9,7	0,04
Lån med NIBOR- basert rente og sertifikatlån	1 215,5	35,7	0,10	1 403,5	36,0	0,16	1 413,5	35,6	0,19	1 533,5	38,7	0,15
Lån med fast rente	1 854,9	54,6	2,39	2 167,6	55,7	2,60	2 166,9	54,6	2,35	2 046,3	51,6	2,55
RENTEBYTTEAVTALER:												
Avtaler med mottatte renter	-200,0	-5,9	0,12	-200,0	-5,1	0,16	-200,0	-5,0	0,16	-200,0	-5,0	0,16
Avtaler med betalte renter	200,0	5,9	0,87	200,0	5,1	0,67	200,0	5,0	0,41	200,0	5,0	0,16
Langsiktig gjeld eks. pensjonsforpliktelser	3 399,2	100,0	1,39	3 893,7	100,0	1,53	3 968,8	100,0	1,36	3 964,8	100,0	1,37
Effektiv rentekostnad siden 31.12.2020 1)	42,4 mill.			-			-			-		
Effektiv rentesats fra 2020 2)		1,19 %			-			-				
Avkastning (kostnad) benchmark (ST4X) 4)		-			-			-			-	
Effektiv rentekostnad siden 31.12.2021 1)		-			18,3 mill.			36,1 mill.			56,9 mill.	
Effektiv rentesats fra 2021 3)		-			1,96 %			1,88 %			1,97 %	
Avkastning (kostnad) benchmark (ST4X) 4)		-			-			-			-	
Antall løpende enkeltlån		27			29			30			30	
Største enkeltlån		370 mill.			370 mill.			370 mill.			370 mill.	

1) Fra driftsregnskapet, fratrukket byggelånsrenter.

2) Årsrente for løpende lån og rentebytteavtaler siden 31.12.2020.

3) Årsrente for løpende lån og rentebytteavtaler siden 31.12.2021.

4) Benchmark ST4X noteres ikke etter 04.12.2020.

Renterisiko

Kommunens innskuddsrenter er i nåværende og forrige bankavtale definert som et påslag til referanserenten NIBOR 3 måneder. Siden 2012 har kommunens rentesatser for innskudd vært høyere enn rentesatser for de kortsiktige lånene. Det har dermed medført en økonomisk gevinst å foreta tidlige låneopptak, før lånebeløpene er nødvendige til å finansiere investeringer, ved å la lånemidlene stå til forrentning i banker. Det har ikke vært foretatt plasseringer i fond de senere år. Relativt store innskudd medfører en viss renterisiko på innskuddssiden, men samtidig vil opptatte lån til årets investeringer også ha kort rentebinding, 2 til 6 måneder om gangen. Dermed vil samvariasjonen mellom innskudd og innlån være relativ god. Det er en viss renterisiko ved utlån til låntakere med startlån.

Kredittrisiko

Kommunene er i mindre grad utsatt for kredittrisiko enn de fleste private selskaper. Det skyldes at de største inntektene for kommunene kommer i form av skatt og rammetilskudd. Den norske stat medfører i realiteten ingen kredittrisiko for kommunene. Etter som kommunens innskuddsmidler de senere år utelukkende er plassert i bank, vil det være en viss kredittrisiko forbundet med dette. Det foretas imidlertid fortløpende kredittvurderinger av norske banker. Deres rating er jevnt over karakterisert som god. Dermed vil slike innskudd ikke medføre noen spesiell kredittrisiko i dagens situasjon.

Kommunen er utsatt for kredittrisiko i forbindelse med utlån, spesielt startlån. Utlån til privatpersoner har tradisjonelt utgjort en liten del for kommunen, men de senere år har omfanget økt betydelig. Ved inngangen til 2008 utgjorde startlån 34,2 mill. kroner. Dette har økt jevnt i de påfølgende årene til 386,0 mill. kroner ved utgangen av 2021. Kredittrisikoen skyldes spesielt at slike lån i særlig grad skal gis til låntakere som er vanskeligstilt på boligmarkedet. Startlån har i stor grad vært benyttet som del av toppfinansiering, hvor banklån har hatt 1. prioritet, og hvor det ofte har vært lite egenkapital hos låntakerne. De senere år har andelen startlån som fullfinansiering økt betydelig.

Likviditetsrisiko

Kommunen har liten likviditetsrisiko på sine plasseringer, som stort sett er rene bankinnskudd. Utlån til startlån vil innebære en viss likviditetsrisiko, men hver for seg består denne porteføljen av mange og relativt begrensede utlån som alle er langsiktige.

Regnskapsmessig premieavvik innebærer også en likviditetsrisiko for kommunen. Samlede premieavvik inkl. arbeidsgiveravgift økte hvert år fra 2002 til utgangen av 2014, da dette utgjorde 231,1 mill. kroner. I løpet av de 4 neste årene ble samlede premieavvik redusert med 55,6 %, og utgjorde 102,6 mill. kroner ved utgangen av 2018. Ved utgangen av 2021 var summen av premieavvik inkl. arbeidsgiveravgift 46,4 mill. kroner. Dermed er premieavvik inkl. arbeidsgiveravgift redusert med 80 % i de 7 seneste årene, fra 2014 til 2021.